

DECIZIE

12 august 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”,

în cauza civilă, la cererea depusă de către compania Strabag AG împotriva Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” cu privire la recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine,

împotriva încheierii din 29 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admisă cererea depusă de către compania Strabag AG,

constată:

La 08 noiembrie 2018 compania Strabag AG a depus cerere împotriva ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” cu privire la recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine.

În motivarea cererii creditorul a indicat că, hotărârea arbitrală, a cărei recunoaștere și executare silită este solicitată prin prezenta cerere, a fost emisă în cadrul procedurii de arbitraj în conformitate cu Regulile UNCITRAL din 2010, de către Tribunalul arbitral, format din trei arbitri, câte unul numit de fiecare parte, iar președintele Tribunalului arbitral fiind desemnat de cei doi arbitri numiți de părți.

A menționat că, Tribunalul arbitral a fost compus din următorii arbitri: Dr Christopher Boog numit de creditor; Ms Tanja Planic numită de Secretariatul General al Curții Permanente de Arbitraj în numele ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” și Dr Veijo Heiskanen desemnat de cei doi arbitri numiți de părți.

A susținut că, prin hotărârea arbitrală din 22 iunie 2018, Tribunalul arbitral a obligat ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, debitor, la plata în favoarea creditorului a sumelor bănești, după cum urmează: beneficiarul este obligat să plătească antreprenorului suma de 3 662 989,79 de Euro; beneficiarul este obligat să plătească antreprenorului dobânda contractuală aferentă următoarelor sume, în conformitate cu concluziile Tribunalului de la punctul 436: 2 562 394,40 de Euro, începând cu data de 28 martie 2014, 134 014,15 Euro, începând cu data de 17 martie 2016 și 937 391,51 de Euro, începând cu data de 14 iunie 2017, la cursul de bază al Băncii Naționale a Moldovei plus trei puncte procentuale până la plata integrală a sumelor restante; certificatul de recepție finală emis în temeiul sub-clauzei 11.9 din

GC la 12 decembrie 2016 este modificat pentru a menționa faptul că, antreprenorul și-a îndeplinit obligațiile ce îi reveneau în temeiul contractului până la data de 10 decembrie 2015; perioada de notificare a defectelor s-a încheiat la data de 18 octombrie 2014; cererile reconvenționale ale beneficiarului le-a respins în toate elementele acestora; beneficiarul este obligat să plătească antreprenorului suma de 79 499,53 de dolari SUA, reprezentând costurile arbitrajului; beneficiarul este obligat să plătească 75% din costurile juridice și de altă natură suportate de antreprenor, inclusiv costurile și onorariile avocaților, experților și costurile interne, în valoare totală de 1 028 955 de Euro; toate celelalte revendicări și cereri le-a respins.

A afirmat că, clauza arbitrală, potrivit căreia litigiul urmează a fi soluționat de către Tribunalul arbitral, conform Regulilor UNCITRAL din 2010, este prevăzută în clauza 20.6 și clauza 20.8 ale condițiilor generale ale contractului RSPSP/W3/01 „Reabilitarea drumului M2 Chișinău - Soroca km 5+733 - km 26+200” din 06 februarie 2012, în baza căruia a și fost emisă hotărârea arbitrală.

A notat că, componența Tribunalului arbitral, limba arbitrajului, legea aplicabilă, precum și locul desfășurării arbitrajului ca fiind Haga, Olanda au fost stabilite prin emiterea condițiilor desemnării din 07 iulie 2016, care au fost semnate de creditor la 13 iulie 2016 și de debitor la 12 iulie 2016, fapt care demonstrează că, acestea au fost acceptate de părți.

A declarat că, în așa mod, competența Curții Permanente de Arbitraj, precum și locul soluționării litigiului au fost determinate corect și conform prevederilor contractului încheiat între părți.

A invocat că, debitorul a fost înștiințat în modul corespunzător despre examinarea cauzei și a primit cererea arbitrală. Mai mult, debitorul a participat la examinarea cauzei și a avut posibilitatea de a expune opinia sa în privința solicitărilor creditorului, inclusiv în privința sumelor pretinse și adjudecate.

A mai invocat că, dovada citării debitorului o constituie chiar statuările din hotărârea arbitrală, ale cărei recunoaștere și încuviințare a executării silite se solicită prin prezenta cerere.

A specificat că, hotărârea arbitrală a devenit definitivă și executorie la 22 iunie 2018, data emiterii acesteia. Acest fapt rezultă chiar din textul hotărârii arbitrale, conform căruia aceasta este o „hotărâre finală”. Statuarea în cauză rezultă și din prevederile art. 34.2 al Regulamentului UNCITRAL din 2010 publicat pe pagina oficială web a Comisiei Națiunilor Unite pentru Dreptul Internațional Comercial (UNCITRAL).

A menționat că, pînă în prezent hotărârea arbitrală nu a fost executată benevol de către debitor, fapt care se confirmă prin declarația emisă de către creditor la 31 octombrie 2018

A susținut că, conform art. 475 alin. (2) CPC, poate fi recunoscută și executată în Republica Moldova o hotărâre arbitrală străină emisă, în conformitate cu o convenție arbitrală, pe teritoriul unui stat străin care este parte la Convenția privind recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale străine adoptată la New York la 10 iunie 1958.

A afirmat că, reieșind din conținutul hotărârii arbitrale, locul arbitrajului a fost stabilit în Haga, Olanda (pct. 14 din hotărârea arbitrală și pct. 17 din condițiile de numire).

A relevat că, Olanda a devenit parte la Convenția de la New York privind recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale străine la 24 aprilie 1964, fapt ce rezultă din informația publicată pe site-ul oficial al Convenției (<http://www.newyorkconvention.org/countries>).

A declarat că, în măsura în care hotărârea arbitrală a fost emisă în Haga, Olanda, este o hotărâre arbitrală străină în sensul art. 475 CPC și, respectiv, poate fi supusă recunoașterii în Republica Moldova prin adresarea unei cereri în acest sens.

A specificat că, în prezenta speță, prevederile legislației Republicii Moldova cu privire la cazurile și condițiile de recunoaștere a hotărârilor arbitrale străine sunt întrunite, iar temeiuri de refuz în recunoașterea hotărârii arbitrale invocate nu există.

A solicitat recunoașterea hotărârii arbitrale emise în cauza PCA nr. 2016-19 la 22 iunie 2018 de către Curtea Permanentă de Arbitraj, încuviințarea executării silită a hotărârii arbitrale emise în cauza PCA nr. 2016-19 la 22 iunie 2018 de către Curtea Permanentă de Arbitraj și eliberarea titlului executoriu, în care să fie stipulate: modificarea certificatului de recepție finală emis în temeiul sub-clauzei 11.9 din GC la 12 decembrie 2016, cu menționarea faptului că, creditorul și-a îndeplinit obligațiile, ce îi reveneau în temeiul contractului până la data de 10 decembrie 2015; încasarea silită de la Debitor a următoarelor sume: suma de 3 662 989,79 de Euro, în calitate de datorie de bază, dobânda contractuală la cursul de bază al Băncii Naționale a Moldovei plus trei puncte procentuale până la plata integrală a sumelor restante aferentă următoarelor sume: 2 562 394,40 de Euro, începând cu data de 28 martie 2014, 134 014,15 Euro, începând cu data de 17 martie 2016 și 937 391,51 de Euro, începând cu data de 14 iunie 2017, suma de 79 499,53 de dolari SUA, reprezentând costurile arbitrajului și suma de 1 028 955 de Euro, reprezentând 75% din costurile juridice și de altă natură suportate de creditor, inclusiv costurile și onorariile avocaților, experților și costurile interne.

Prin încheierea din 29 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă cererea depusă de către compania Strabag AG, a fost recunoscută hotărârea arbitrală emisă în cauza PCA nr. 2016-19 la 22 iunie 2018 de către Curtea Permanentă de Arbitraj și a fost încuviințată executarea silită a hotărârii arbitrale emise în cauza PCA nr. 2016-19 la 22 iunie 2018 de către Curtea Permanentă de Arbitraj, cu eliberarea titlului executoriu, în care să fie indicate: modificarea certificatului de recepție finală emis în temeiul sub-clauzei 11.9 din GC la 12 decembrie 2016, cu menționarea faptului că, creditorul și-a îndeplinit obligațiile, ce îi reveneau în temeiul contractului până la data de 10 decembrie 2015; încasarea silită de la debitor a următoarelor sume: suma de 3 662 989,79 de Euro, în calitate de datorie de bază, dobânda contractuală la cursul de bază al Băncii Naționale a Moldovei plus trei puncte procentuale până la plata integrală a sumelor restante aferentă următoarelor sume: 2 562 394,40 de Euro, începând cu data de 28 martie 2014, 134 014,15 Euro, începând cu data de 17 martie 2016 și 937 391,51 de Euro, începând cu data de 14 iunie 2017, suma de 79 499,53 de dolari SUA, reprezentând costurile arbitrajului și suma de 1 028 955 de Euro, reprezentând 75% din costurile juridice și de altă natură

suportate de creditor, inclusiv costurile și onorariile avocaților, experților și costurile interne.

La 13 iulie 2020 ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii instanței de apel și emiterea unei noi încheieri cu privire la respingerea cererii.

În motivarea recursului a indicat că, încheierea contestată a fost emisă cu aplicarea greșită a normelor de drept material procedural.

A menționat că, la 01 martie 2016 compania Strabag AG a inițiat un litigiu împotriva sa, prin înaintarea unei note de arbitraj, prin care a pretins faptul că, Administrația de Stat a Drumurilor a eșuat să achite sumele datorate pentru lucrările executate în baza contractului de lucrări și a solicitat încasarea acestora, valoarea acțiunii fiind de 3 969 197, 63 de Euro.

A susținut că, în conformitate cu prevederile contractuale, ambele părți au fost de comun acord ca litigiul în cauză să fie soluționat prin intermediul procedurii arbitrale internaționale ad-hoc, acesta urmând să fie reglementat în baza regulilor de arbitraj UNCITRAL, locul arbitrajului fiind Haga, Olanda.

A afirmat că, la 22 iunie 2018 a fost pronunțată hotărârea Tribunalului arbitral de la Haga, prin care pretențiile reclamantului Strabag AG au fost admise, iar acțiunea sa reconvențională a fost respinsă.

A precizat că, hotărârea Tribunalului arbitral a fost emisă cu încălcarea principiului de a asculta ambele părți ale argumentului și a principiului unei audieri echitabile, ceea ce o face a fi în conflict cu ordinea publică.

A relatat că, în cursul procesului arbitral, nu a avut loc nici o dezbatere între părți cu privire la dobânda de întârziere contractuală convenită și explicația acesteia, astfel cum a decis Tribunalul. Părțile au dezbătut doar problema dacă alocarea dobânzilor în baza art. 585 și 619 din Codul civil al Republicii Moldova a trebuit să aibă loc (așa cum a susținut compania Strabag AG) sau dacă dobânda de întârziere prevăzută de contract are prioritate (așa cum susține Administrația de Stat a Drumurilor) (Hotărârea para. 431 „Antreprenorul pretinde dobânzi la sumele datorate de beneficiar în conformitate cu articolele 585 și 619 din Codul civil al Republicii Moldova. Beneficiarul susține că antreprenorul nu poate pretinde dobânda statutară implicită, deoarece, potrivit legislației moldovenești, dobânda va fi determinată conform contractului, după caz.”).

A declarat că, Tribunalul arbitral a hotărât că, punctul său de vedere este corect și textul articolelor 585 și 619 din Codul civil al RM stabilește că, ambele dispoziții nu pot fi aplicate, dacă este convenit altfel prin contract și acesta este cazul aplicării sub-clauzei 14.8 din condiții generale (paragraful 432 din hotărârea Tribunalului), or, acesta a prevăzut în para. 432: „Tribunalul este de acord cu beneficiarul că, în temeiul art. 585 și 619 din Codul civil al RM, în cazul în care părțile au convenit altfel, rata dobânzii contractuale va prevala asupra dobânzii legale de întârziere. În conformitate cu articolul 619, dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Articolul 585 prevede în plus că, în cazul în care, conform contractului, obligația este

purtătoare de dobândă, se plătește o dobândă egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată.”

A notat că, în continuare, Tribunalul a explicat în mod independent prevederile sub-clauzei 14.8 din condițiile contractuale generale, care reglementează că, dacă antreprenorul nu va primi plata în conformitate cu prevederile sub-clauzei 14.7 (Plățile), antreprenorul va avea dreptul să primească costuri de finanțare aferente perioadei de întârziere, cu excepția altor prevederi ale condițiilor speciale, aceste dobânzi vor fi calculate la rata de scont publicată de banca centrală din țara monedei în care se face plata la care se adaugă trei puncte procentuale, și vor fi plătite în acea monedă.

A invocat că, fără a oferi părților posibilitatea de a se exprima cu privire la explicarea acestei dispoziții sau fără a prezenta niciun motiv sau o justificare în această privință, Tribunalul a stabilit în para. 435 că, dobânda este datorată „cu o rată anuală a dobânzii de trei puncte procentuale peste rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei”, după ce a luat în considerare para. 533 „în consecință, se plătesc dobânzi în conformitate cu prevederile sub-clauzei 14.8 (Plata cu întârziere a contractului, care stabilește o rată anuală a dobânzii de trei procente peste rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei asupra sumelor datorate antreprenorului.” În timp ce clauza derogatorie (de asemenea, în opinia Tribunalului) din sub-clauza 14.8 a contractului, spre deosebire de articolul 585, care se referă la Banca Națională, vorbește despre „Banca centrală din țara monedei de plată”. Aceasta în mod evident nu este Banca Națională a Moldovei, ci Banca Centrală Europeană (Frankfurt), care este incontestabil „banca centrală în țara în care se află moneda de plată (EURO)”.

A menționat că, prin derogare de la sub-clauza 14.8 a contractului, Tribunalul a acordat companiei Strabag AG un mecanism artificial, în care, la dobânzile mult mai mari ale Băncii Naționale a Moldovei pentru creanțe în lei, deși creanța Strabag AG este o creanță, este acoperită în Euro. În mod clar Administrația de Stat a Drumurilor, cu contractele standard încheiate, are intenția de a compensa efectele inflaționiste și riscurile fluctuațiilor monetare a contractorilor ca Strabag AG, prin plata în euro și nu în lei moldovenești, o parte inseparabilă a acestuia este faptul că ratele disproporționate de mari ale articolelor 585 și 619 din Codul civil a RM, în comparație cu cele ale Băncii Centrale Europene, nu se aplică (pentru datoriile în lei), ci se aplică aranjamentul contractual al sub - clauzei 14.8 a contractului, care este strict legat de datoriile în euro.

A susținut că, Tribunalul și-a încălcat împuternicirile, deoarece în hotărâre nu a luat în considerare prevederile contractului (mai cu seamă sub-clauza 14.8) ca un criteriu, dar (în ultimă instanță) de facto și de jure a aplicat dispozițiile art. 585 și 619 din Codul civil, în măsura în care decizia sa în această privință este, de asemenea, inerent contradictorie. Or, Tribunalul a hotărât că, sub-clauza 14.8 conține o derogare de la art. 585 și 619, care, din acest motiv, trebuiau să rămână neaplicabile.

A mai susținut că, Tribunalul a aplicat un criteriu incorect, având în vedere pe de o parte că, se va aplica rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei, dar pe de altă parte nu a limitat perioada de calcul a dobânzii pentru trei ani, astfel cum este definit termenul general de prescripție prevăzut de art. 267 din Codul civil (în vigoare la

data pronunțării hotărârii Tribunalului), în special în partea calculării dobânzii de întârziere pentru suma de 2 562 394,40 de Euro, pentru care Tribunal a decis calcularea dobânzii începând cu 28 martie 2014 până la data efectuării plății.

A declarat că, încălcarea ordinii publice este prezentă și în momentul în care hotărârea Tribunalului în para. 433 și para. 435 nu conține nici o motivare, pentru atribuirea de către Tribunal a faptului că, dobânzile datorate trebuie calculate pe baza ratei dobânzii a Băncii Naționale a Moldovei plus trei procente.

A considerat că, Curtea de Apel Chișinău a trecut cu vederea motivele care stau la baza încălcării ordinii publice, ignorând în așa mod argumentele debitorului, situație ce denotă că, justițiabilul nu a fost auzit la judecarea cauzei.

Prin referința depusă la 07 august 2020 compania Strabag AG, reprezentată de către avocatul Daniel Martin, a solicitat respingerea recursului și menținerea încheierii primei instanțe.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă că, la data de 09 iulie 2020 instanța de apel a expediat în adresa recurentului copia încheierii din 29 iunie 2020 (f. d. 155, vol.II).

Astfel, recursul declarat la data de 13 iulie 2020 este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a încheierii primei instanțe și restituirea cauzei spre rejudecare în primă instanță din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Din materialele dosarului rezultă că, la 08 noiembrie 2018 compania Strabag AG a depus cerere împotriva ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, prin care a solicitat recunoașterea hotărârii arbitrale emise în cauza PCA nr. 2016-19 la 22 iunie 2018 de către Curtea Permanentă de Arbitraj, încuviințarea executării silită a hotărârii arbitrale emise în cauza PCA nr. 2016-19 la 22 iunie 2018 de către Curtea Permanentă de Arbitraj și eliberarea titlului executoriu, în care să fie stipulate: modificarea certificatului de recepție finală emis în temeiul sub-clauzei 11.9 din GC la 12 decembrie 2016, cu menționarea faptului că, creditorul și-a îndeplinit obligațiile, ce îi reveneau în temeiul contractului până la data de 10 decembrie 2015; încasarea silită de la Debitor a următoarelor sume: suma de 3 662 989,79 de Euro, în calitate de datorie de bază, dobânda contractuală la cursul de bază al Băncii Naționale a Moldovei plus trei puncte procentuale până la plata integrală a sumelor restante aferentă următoarelor sume: 2 562 394,40 de Euro, începând cu data de 28 martie 2014, 134 014,15 Euro, începând cu data de 17 martie 2016 și 937 391,51 de Euro, începând cu data de 14 iunie 2017, suma de 79 499,53 de dolari SUA,

reprezentând costurile arbitrajului și suma de 1 028 955 de Euro, reprezentând 75% din costurile juridice și de altă natură suportate de creditor, inclusiv costurile și onorariile avocaților, experților și costurile interne.

Ca urmare, prima instanță, prin încheierea din 29 iunie 2020, a admis cererea depusă de către compania Strabag AG, a recunoscut hotărârea arbitrală emisă în cauza PCA nr. 2016-19 la 22 iunie 2018 de către Curtea Permanentă de Arbitraj și a încuviințat executarea silită a hotărârii arbitrale emise în cauza PCA nr. 2016-19 la 22 iunie 2018 de către Curtea Permanentă de Arbitraj, cu eliberarea titlului executoriu, în care să fie indicate: modificarea certificatului de recepție finală emis în temeiul sub-clauzei 11.9 din GC la 12 decembrie 2016, cu menționarea faptului că, creditorul și-a îndeplinit obligațiile, ce îi reveneau în temeiul contractului până la data de 10 decembrie 2015; încasarea silită de la debitor a următoarelor sume: suma de 3 662 989,79 de Euro, în calitate de datorie de bază, dobânda contractuală la cursul de bază al Băncii Naționale a Moldovei plus trei puncte procentuale până la plata integrală a sumelor restante aferentă următoarelor sume: 2 562 394,40 de Euro, începând cu data de 28 martie 2014, 134 014,15 Euro, începând cu data de 17 martie 2016 și 937 391,51 de Euro, începând cu data de 14 iunie 2017, suma de 79 499,53 de dolari SUA, reprezentând costurile arbitrajului și suma de 1 028 955 de Euro, reprezentând 75% din costurile juridice și de altă natură suportate de creditor, inclusiv costurile și onorariile avocaților, experților și costurile interne.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, verificând legalitatea încheierii atacate, a constatat că, prima instanță a încălcat normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 241 alin. (5) CPC, în motivare se indică circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

La caz, instanța de recurs constată, însă, că contrar prevederilor legale menționate, încheierea primei instanțe este una nemotivată. Or, dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar, de asemenea, obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse (speța Fomin contra Moldovei, hotărârea CEDO din 11 octombrie 2011).

În acest sens, se reține că, ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, depunând referință la cererea cu privire la recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrale străine, a invocat că, hotărârea Tribunalului arbitral a fost emisă cu încălcarea principiului de a asculta ambele părți și a principiului unei audieri echitabile, ceea ce o face a fi în conflict cu ordinea publică.

De asemenea, a mai invocat că, în cursul procesului arbitral nu a avut loc nici o dezbatere între părți cu privire la dobânda de întârziere contractuală convenită și explicația acesteia, astfel cum a decis Tribunalul. Părțile au dezbătut doar problema dacă alocarea dobânzilor în baza art. 585 și 619 din Codul civil al Republicii

Moldova a trebuit să aibă loc sau dacă dobânda de întârziere prevăzută de contract are prioritate.

Mai mul ca atât, ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” a menționat că, Tribunalul și-a încălcat împuternicirile, deoarece în hotărâre nu a luat în considerare prevederile contractului (mai cu seamă sub-clauza 14.8) ca un criteriu, dar (în ultimă instanță) de facto și de jure a aplicat dispozițiile art. 585 și 619 din Codul civil al RM, în măsura în care decizia sa în această privință este, de asemenea, inerent contradictorie. Or, Tribunalul a hotărât că, sub-clauza 14.8 conține o derogare de la art. 585 și 619, care, din acest motiv, trebuiau să rămână neaplicabile.

Afară de aceasta, a mai susținut că, Tribunalul a aplicat un criteriu incorect, având în vedere pe de o parte că, se va aplica rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei, dar pe de altă parte nu a limitat perioada de calcul a dobânzii pentru trei ani, astfel cum este definit termenul general de prescripție prevăzut de art. 267 din Codul civil al RM (în vigoare la data pronunțării hotărârii Tribunalului), în special în partea calculării dobânzii de întârziere pentru suma de 2 562 394,40 de Euro, pentru care Tribunal a decis calcularea dobânzii începând cu 28 martie 2014 până la data efectuării plății.

Totodată, a relevat că, încălcarea ordinii publice este prezentă și în momentul în care hotărârea Tribunalului în para. 433 și para. 435 nu conține nici o motivare, pentru atribuirea de către Tribunal a faptului că, dobânzile datorate trebuie calculate pe baza ratei dobânzii a Băncii Naționale a Moldovei plus trei procente.

Instanța de apel, însă, examinând cererea, a omis să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate de către ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” în referință, situație ce denotă că, justițiabilul nu a fost auzit la judecarea cauzei.

Or, dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre și decizie motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei diferite spre soluționare.

Mai mult ca atât, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se pronunța în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (speța Garcia Ruiz contra Spaniei, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

În acest sens, se reține că, actul judecătorec trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți (principiul nr. 6 al Recomandării nr. R (84)5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcționării justiției, adoptată la 28 februarie 1984 de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei).

Însă, la caz, prima instanță, pronunțând încheierea din 29 iunie 2020, a omis să satisfacă standardele procedurale relevante referitoare la conținutul actului judecătorec, încălcând normele de drept procedural.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral încheierea primei instanțe și de a restitui cauza spre rejudecare în primă instanță.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”.

Se casează integral încheierea din 29 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău în cauza civilă, la cererea compania Strabag AG împotriva Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” cu privire la recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârii arbitrare străine, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nicolae Craiu

Mariana Pitic